

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

Katolickie Szkoły Niepubliczne
im św. Jana Pawła II
w Pruszczu Gdańskim

Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r.- Prawo Oświatowe, (Dz.U. z 2017r. poz. 59).
2. Rozporządzenie MEN z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019r. poz. 325)
3. Rozporządzenie MEN z dnia 09.08.2017 w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lutego 2019 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach Dz. U. 2019, poz. 323
5. Rozporządzenie MEN z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół - §2 ust. 1, pkt. 3 i §4 ust. 1 pkt. 4, załącznik 1. Dz. U. z 2019r. poz. 639

&1

ZAŁOŻENIA

1. Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem , ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat
2. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu
3. Na wybór zawodu wpływają głównie wartości , czynniki emocjonalne, rodzaj , poziom wykształcenia ,wpływ środowiska
4. WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami , rodzicami , nauczycielami ma charakter działań planowych .

&2

PODSTAWOWE POJĘCIA

1. **Działania związane z doradztwem zawodowym** – ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym
2. **Preorientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.
3. **Orientacja zawodowa** – ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.
4. **Doradztwo zawodowe** – uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół

ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

5. **Uczeń** – dziecko (na etapie wychowania przedszkolnego), uczeń (na etapie szkoły podstawowej, szkoły ponadpodstawowej z wyłączeniem szkoły policealnej)
6. **Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ)** – celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę w celu przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System powinien określać: role i zadania doradcy w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, formy i metody pracy” (definicja A. Łukaszewicz, „Szkolny doradca zawodowy”, KOWEŻiU 2003).

&3

CELE OGÓLNE

realizacji orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w KSN

1. **Celem preorientacji zawodowej** jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich prozawodowych marzeń.
2. **Celem orientacji zawodowej w klasach I –III** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.
3. **Celem orientacji zawodowej w klasach IV –VI** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.
4. **Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej i 1 – 4 LO** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji. Absolwent KSN dokonuje trafnych decyzji edukacyjnych, podejmuje naukę w szkołach ponadpodstawowych zgodnie ze swoimi zainteresowaniami, zdolnościami.

&4

CELE DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia oraz opracowania indywidualnego planu kariery edukacyjnej i zawodowej.

2. Przygotowanie ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak:
 - bezrobocie,
 - adaptacja do nowych warunków pracy i mobilności zawodowej.
3. Przygotowanie ucznia do roli pracownika.
4. Przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nie decyzji edukacyjnych i zawodowych.
5. Wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.
6. Podejmowanie systemowych działań przez pracowników szkoły, rodziców, mające na celu pomoc uczniom w dokonywaniu przemyślanych wyborów edukacyjno-zawodowych.

&5

CELE SZCZEGÓŁOWE DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Pomoc uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
2. Pomoc uczniom w określeniu preferencji i zainteresowań zawodowych.
3. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.
4. Wskazywanie uczniom, rodzicom i nauczycielom dodatkowych źródeł informacji na temat:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - możliwości wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy,
5. Udzielanie indywidualnych porad uczniom i ich rodzicom.
6. Prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.
7. Koordynowanie działalności informacyjno – doradczej prowadzonej przez szkołę.
8. Wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych.
9. Przygotowanie uczniów do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: tj. np. egzamin, poszukiwanie pracy;
10. Przygotowanie uczniów do podjęcia roli pracownika, zmiany zawodu, adaptacji do nowych warunków;
11. Współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny program doradztwa: z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, w tym z poradniami specjalistycznymi, Urzędami Pracy, pracodawcami oraz z instytucjami świadczącymi poradnictwo i specjalistyczną pomoc uczniom i rodzicom.

&6

FUNKCJONOWANIE WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU DORADZTWA ZAWODOWEGO W KSN

1. Osoby odpowiedzialne za realizację WSDZ oraz podmioty z którymi może współpracować szkoła przy realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego. Szczególną rolę w kształtowaniu i realizowaniu WSDZ odgrywają:

a) Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizacji doradztwa zawodowego w szkole;
- organizuje wspomaganie szkoły w realizowaniu zadań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

b) Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym;
- wspólnie z zespołem przygotowuje projekt WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkoły.

c) Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z doradztwa zawodowego;
- realizują tematy z doradztwa zawodowego na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w planowaniu ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

d) Nauczyciele przedmiotów:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań i zajęcia dodatkowe;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

e) Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

f) Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

g) Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- udziela informacji w kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście wyborów zawodowych dokonywanych przez uczniów;
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

2. WSDZ zakłada pracę nauczycieli, wychowawców, pracowników biblioteki szkolnej, pedagoga, psychologa, którzy w ramach współpracy z doradcą zawodowym realizować mają treści z zakresu doradztwa zawodowego i poradnictwa kariery w ramach lekcji, np. godzin z wychowawcą, wos-u, podstaw przedsiębiorczości, informatyki i innych oraz współuczestniczą w realizacji formy doradczej zwanej „rynkiem pracy” poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi pracy, organizując dni przedsiębiorczości, spotkania z przedstawicielami zawodów, przedstawicielami uczelni itp.
3. Dla efektywnej realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego niezbędna jest również współpraca z zewnętrznymi instytucjami i osobami mogącymi wesprzeć działania szkoły, takimi, jak:
 - Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):
 - Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):
 - Centra kształcenia praktycznego (CKP):
 - Centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia ustawicznego i zawodowego:
 - Szkoły programowo wyższe:
 - Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:
 - Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego:
 - Agencje zatrudnienia:
 - Pracodawcy:
 - Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):
 - Organizacje pozarządowe:
 - Inne: podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, np. klastry edukacyjne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje pracodawców. W zależności od specyfiki szkoły, jej potrzeb i możliwości, a także otoczenia społeczno- -gospodarczego szkoła nawiązuje kontakty, tworzy sieć współpracy z podmiotami, które angażują się w działania z zakresu doradztwa zawodowego.

&7

1. Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

2. Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno- - zawodowych;
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi edukacyjne;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- stwarzanie uczniom klas VII–VIII i LO możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;

- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, festiwale czy prezentacje zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. lekcjach zawodoznawczych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe zawodowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym.

3. Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

4. Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o targach edukacyjnych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);
- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

&8

Zadania z zakresu doradztwa zawodowego realizowane są w szczególności, jako:

- Udzielanie informacji edukacyjno – zawodowej (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych szkół, uczelni, w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych, tworzenie multimedialnych centrów informacji z dostępem do Internetu), krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- Poradnictwo indywidualne (porady i informacje zawodowe, diagnoza zdolności i predyspozycji).
- Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych).
- Wizyty zawodoznawcze w zakładach pracy, szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, uczelniach wyższych, urzędach pracy, biurach doradztwa personalnego organizowanie uczniowskiego wolontariatu, targów pracy, targów edukacyjnych, mających na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

&9

OPIS ZAŁOŻONYCH OSIĄGNIĘĆ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO

1. Dla indywidualnych odbiorców:

- rozpoznanie własnego potencjału, mocnych i słabych stron, predyspozycji osobowościowych,
- łatwy dostęp do informacji edukacyjnej i zawodowej – dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców,
- poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów,
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe,
- ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy,
- świadomość konieczności i możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej,
- mniej niepowodzeń szkolnych, zniechęcenia, porzucania szkoły a potem pracy, jako konsekwencji niewłaściwych wyborów.

2. Dla szkół:

- realizacja zobowiązań wynikających z zapisów zawartych w ramowych statutach szkół,
- zapewnienie ciągłości działań orientacyjno – doradczych szkoły i koordynacji zadań wynikających z programów wychowawczych szkół i placówek,
- utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji.

3. Dla pracodawców:

- zwiększenie szansy znalezienia odpowiednio przygotowanych kandydatów, świadomych oczekiwań rynku pracy.

4. Współpraca z rodzicami ma na celu :

- wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci,
- włączanie rodziców, jako przedstawicieli różnych zawodów, do działań informacyjnych szkoły,
- przedstawienie rodzicom aktualnej i pełnej oferty edukacyjnej szkolnictwa na różnych jego poziomach;
- indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy wykazują trudności: zdrowotne, emocjonalne lub potrzebują porady w podjęciu decyzji:
- udzielanie informacji o możliwościach wsparcia udzielanej przez inne instytucje.

5. Współpraca z nauczycielami ma na celu:

- lepsze poznanie potrzeb uczniów, ich poglądów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy,
- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej,
- współpracę w realizacji tematyki doradczej w ramach lekcji przedmiotowych (w miarę możliwości).
- zapewnienie ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

&10

Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego.

Program określa:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- a) tematykę działań, uwzględniającą treści programowe, o których mowa w przepisach,
 - b) oddziały, których dotyczą działania,
 - c) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami
 - d) terminy realizacji działań,
 - e) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,
- 2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań
3. Program opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły.
4. Dyrektor szkoły, w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program.

&11

MONITORING I EWALUACJA WSDZ

1. Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego oraz roczny plan doradztwa są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio doradca zawodowy. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ. **Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia.** Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i pracę doradcy zawodowego oraz osób zaangażowanych w zadania z doradztwa zawodowego.